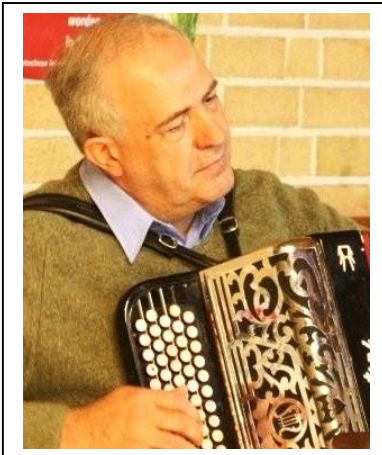

DE DRIESPRONG

JAARGANG 4 – NR 2 – SEPTEMBER-OKTOBER 2009

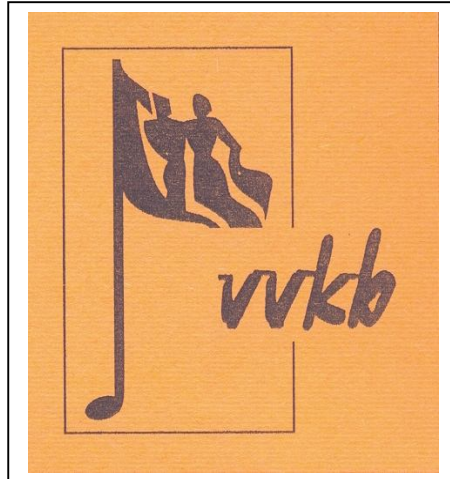
Tweemaandelijks tijdschrift van de
Vlaamse Volkskunstbeweging vzw

Afgiftekantoor Aalst I – Erkenningsnummer P608393
Afzender: W. Cobbaut, Bosstraat 2, 9310 Baardegem-in-Aalst

DE DRIESPRONG

is
het tweemaandelijks tijdschrift
van de
**Vlaamse
Volkskunstbeweging** vzw.
(Secretariaat en zetel:
p/a Lieven Stubbe,
Eitikhoveplein 5, 9680 Maarkedal
lieven.stubbe@telenet.be)

“De Driesprong” verschijnt in
januari, maart, mei, juli,
september en november.

DE DRIESPRONG is “de spreekbuis van de vereniging en begeleidt dan ook de doelstellingen ervan, nl. de beoefening, de aanmoediging en het propageren van de Vlaamse volkskunst; het bijdragen tot de culturele herwaardering van de vrijetijdsbesteding; het ondersteunen en het verspreiden – in de geest van een Europese eenheid in verscheidenheid – van onze eigen volkskunst; het bundelen van groepen met gelijkaardige doelstellingen.” (Cfr. het werkingsverslag 2001 van de Vlaamse Volkskunstbeweging). En “het ondersteunen, het instandhouden en het aanmoedigen van de vernieuwende tendensen van de Vlaamse volkskunst”, in de geest dus van art. 3 van de VVKB-statuten.

DE DRIESPRONG heeft Theo Smet als hoofdredacteur en Willy Cobbaut, Koen Denduyver, Eddy Picavet, Piet Pottie en Fred Scholliers als medewerkers. Administratieve medewerking: Magda Vermeiren. **Redactie-adres:** De Driesprong, p/a Willy Cobbaut, Bosstraat 2, 9310 Baardegem-in-Aalst. Telefoon: 052/355452. E-post: willy.cobbaut@telenet.be.

DE DRIESPRONG is ook als **abonnement** te verkrijgen. Hiervoor maakt men 15 euro over op rekening 403-3046661-61 van de Vlaamse Volkskunstbeweging vzw, 9680 Maarkedal. Een abonnement kan elk ogenblik ingaan. Met het zesde nummer ontvangt men dan een nieuw verzoek tot het betalen van het leesgeld.

DE DRIESPRONG houdt contact met de aangesloten groepen – en meer concreet wat betreft de kalender, activiteitenverslagen en dergelijke meer – via volgende **gouw-correspondenten**:

- **Antwerpen**: André Dewitte, Molenstraat 27 te 2870 Puurs. Telefoon: 03/889.58.46. E-post: dewitte.andre@skynet.be.
- **Brabant**: Hilde Servranckx, Putweidestraat 16 te 1700 Dilbeek. Telefoon: 02/466.46.10. E-post: pippezijpe@telenet.be.
- **Oost-Vlaanderen**: Willy Cobbaut, Bosstraat 2 te 9310 Baardegem. Telefoon: 052/35.54.52. E-post: willy.cobbaut@telenet.be
- **West-Vlaanderen**: Koen Denduyver, Zevekoteheirweg 12 te 8470 Gistel. Telefoon: 0496/23.18.03. E-post: koengistel@telenet.be.

DE DRIESPRONG ontvangt vanwege de overheid geen subsidies, evenmin als zovele andere Vlaamse tijdschriften en verenigingen, helemaal in overeenstemming met de bepalingen van het “Decreet betreffende de amateurkunsten” van 22 december 2000, dat het Vlaams verenigingsleven de facto gedeeltelijk financieel drooggelegd heeft. Private **steunverlening** is bij decreet natuurlijk niet verboden en kan dus via een storting of een overschrijving op rekening nummer **403-3046661-61** van de Vlaamse Volkskunstbeweging vzw, Etikhoveplein 5, 9680 Maarkedal. Waarvoor onze dank!

PUBLICITEITSTARIEF – Voor publiciteit in “De Driesprong” geldt volgend jaartarief: 1 blz.: 200 euro. - ½ blz.: 150 euro. - ¼ blz.: 100 euro. De aankondiging verschijnt dan in 6 opeenvolgende nummers.

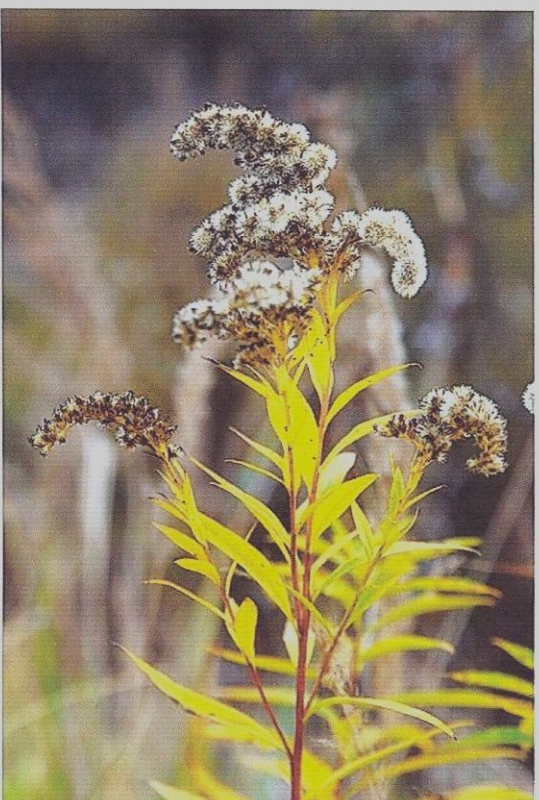
Foto's kaft

- Vlamingen tijdens een straatoptreden in Klaipeda (Foto Fred Scholliers).
- Ronald Verhelle, muzikant bij vkg. “De Vlasblomme” uit Bissegem. (Foto Rosanne – Fotoclub Groeninghe, Kortrijk).
- Vendeliërs Gilde “Pirrewit” uit Keerbergen in Rotterdam op zaterdag 15 november 2008 (Foto Pirrewit).

Een **driesprong** is een “plaats waar drie wegen samenkomen”, zo lezen we in het Groot Woordenboek der Nederlandse Taal, vulgo de Dikke Van Dale. De naam van dit tijdschrift verwijst meer bepaald naar het driespan **dans – muziek – vendelspel**, uiteraard zonder zaken uit te sluiten als poppenspel en andere uitingen van volkskunst.

VVKB-TIJDSCHRIFT – TWEEMANDELIJKS – NUMMER 20 – SEPTEMBER/OKTOBER 2009

DE DRIESPRONG

Pintjedrink

Jef Lesage – Armand Preud'homme

**In de Brugse catechismus
staat te lezen kort en goed
dat men spijzen al wie honger,
en wie dorst heeft laven moet.**

Pintje klinken,
pintje drinken,
jongens, wat een zaligheid!
Wij doen mede
aan dat tweede
werkje van barmhartigheid!
Schuimend biertje,
wat pleziertje,
bruine buik met witte kol!
Kom Karleentje,
tap nog eentje,
vul de glazen boordevol!

**Ook ons Here in de bruiloft
maakte ras van water wijn.
Spijtig dat wij toen te Cana
niet aan tafel konden zijn.**

**Als de kwezels water drinken
lacht in d'hemel Sinte Pier,
want de kost is daar voor eeuwig
rijstepap met patersbier!**

Het Vlaams koor
tijdens de
Europese Koor- en Muziekavond
in Klaipeda (*Foto Fred Scholliers*)

Een eenvoudige blik op de wandkalender leert ons dat de zomer 2009 binnen een paar weken tot het verleden zal behoren en we de herfst zullen binnenstappen. De kleuren in de natuur leren het ons natuurlijk ook al en straks tooit het landschap zich volop met bruin-gele en gouden kleuren.

De Sint-Michielszomer tracht verbaal de schijn nog wat op te houden, maar het Bamisweer zal daar snel mee afrekenen en voor de nodige herfstbuien en koude regenvlagen zorgen.

BESTE VRIENDEN

Ook een blik in dit nummer van "De Driesprong" wijst er ons op dat de zomeractiviteiten afgesloten zijn. De Europeade in Litouwen zorgde weer voor prachtige dagen vol dans, muziek, zang en vendelspel uit alle hoeken van het continent, maar ... voorbij! Kleinere en grotere festivals, mooie dagen vol contacten met buitenlandse volkskunst, maar ... voorbij! Hier en daar zindert een zonovergoten groepsreis nog na in de herinneringen, maar ... ook voorbij!

Het leven in onze federatie en in de lokale groepen valt nu vanzelfsprekend niet stil. Daarover bericht onze "kalender" en daarin vindt men het bewijs dat er ook na de zomermaanden nog leven mogelijk is. Ga daar gerust maar eens een kijkje nemen. Misschien brengt een en ander U op een ideetje voor een familiale uitstap ... Het jaar is inderdaad nog niet voorbij!

Met een kleine suggestie willen we deze enkele paragrafen afronden. In het verleden – en dat is tot vandaag zo gebleven – hebben we onze belangstelling nooit beperkt tot volksdansen van uitsluitend Vlaamse bodem. Dat was met onze liederenschat trouwens niet anders. Maar om ons

even tot onze volksdansen te beperken: Duitse, Franse, Italiaanse, Israëlische dansen ... het lijstje is lang niet volledig ... ze stonden allemaal op het repertorium van de Vlaamse groepen, zeker wat de gemeenschapsdansen betreft.

Ondertussen is het IJzeren Gordijn op de kaart van Europa uitgegomd en behoren die jaren – onzaliger gedachtenis – definitief tot de geschiedenisboeken. Waarom zou onze belangstelling die politieke evolutie niet volgen? Waarom zouden een paar Baltische, Poolse, Sloveense dansen ... vul maar aan ... ook voor onze Vlaamse groepen qua gemeenschapsdansen geen gemeengoed kunnen worden? En vanzelfsprekend ook omgekeerd!

Zoals gezegd, met deze kleine suggestie ronden we ons tweemaandelijks praatje af. En wensen U allemaal enkele actieve herfstmaanden toe!

Theo Smet.

Schaarknipwerk van Bertje Gielis

“EEN BEIAARD is een ten minste twee octaven omvattend spel van uit klokspijs gegoten klokken die door middel van hamers (uitwendig) of klepels (inwendig) tot klinken worden gebracht, door middel van een respectievelijk een op het uurwerk corresponderend mechanisme of het handspel aan de speeltafel.“

HET KLOKKENSPEL WAARMEE DE NEDERLANDEN DE HELE WERELD VEROVERDEN

Onze inleidende paragraaf vonden we in het Muzieklexicon van Gerrit Slagmolen. (1) Betreffende de 17de eeuw voegde hij eraan toe: “De beiaard kwam toen nog slechts in de zuidelijke en noordelijke Nederlanden voor.” (2) Vier eeuwen later vindt men beiaarden vrijwel over de gehele wereld.

Een beetje geschiedenis

Tot het begin van de 15de eeuw hadden klokken quasi uitsluitend een signaalfunctie en werden als dusdanig over de hele wereld reeds sinds de oudheid gebruikt. Enkele voorbeelden: “Griekse vrouwen gebruikten klokjes om hun medeburgers tot rouw op te roepen wanneer een koning stierf. Zeevaarders bevestigden klokken aan hun schepen om zeemonsters op afstand te houden. In de machtige abdijen tijdens de Middeleeuwen nodigden klokken de mensen uit tot het gebed of tot de maaltijden. Ook het begin en het einde van de werktijd werd met klokken aangegeven.” (3) Door hun specifieke functie – de banklok om de burgers te waarschuwen tegen brand of oorlogsgevaar, de schepenklok om de magistraten naar de zitting te roepen, de bruidsklok om de aandacht te vragen voor voorname huwelijken – kregen de klokken een belangrijke rol in het stadsleven.

Naast hun functie als signaalgevers werden klokken doorheen de eeuwen steeds meer ook gebruikt als auditieve tijdsaanduiding, een evolutie die zich voltrok in de meeste Europese landen. Maar de laatste stap, deze naar volwaardige beiaarden, werd om nog niet geheel achterhaalde redenen enkel in de Nederlanden gezet. Waarom? Hier moeten de historici zich noodgedwongen beperken tot het formuleren van veronderstellingen. Feit is natuurlijk dat de Boergondische periode voor de Nederlanden een tijd was van groeiende welvaart. Experimenteren om het werken met het klokkenbezit in de steden melodisch te verfijnen en uit te breiden, kwam financieel binnen bereik. Misschien moeten de historici het antwoord in die richting zoeken?

Hoe dan ook, de overgang van hoofdzakelijk signaalfunctie en auditieve tijdsaanduiding tot beiaard als melodisch klokkenspel voltrok zich van de 15de tot de 17de eeuw, mede dank zij de steeds beter wordende technieken die klokkengieters toelieten juister tonaal gestemde klokken af te leveren. (4)

Een eerste bloeitijd kende de beiaardkunst van het midden van de 17de eeuw tot aan de Franse Revolutie op het einde van de 18de eeuw. “De teloorgang van de beiaardcultuur” – we citeren hier Luc Rombouts – “is blijkbaar veel minder het gevolg geweest van de Franse vorderingen (*zie verder – Cw*) dan van de totale maatschappelijke ommekeer die het gedachtegoed van de Franse Revolutie teweegbracht.” (5)

Vandaag kunnen we op veel plaatsen, van Duinkerke in de zuidelijkste tot Leeuwarden in de noordelijkste Nederlanden genieten van een nieuwe bloeiperiode

voor de beiaarden en de klokkenspellen. Maar niet alleen bij ons. Beiaarden treft men nu aan in vrijwel alle landen ter wereld. Deze in de Nederlanden tot bloei gekomen kunstvorm heeft inderdaad de hele wereld veroverd!

Varia

Eerst een kleine aanvulling van ons geschiedkundig overzicht. In het beiaardlandschap werd tweemaal een enorme krater geslagen. "In 1792 gaf het Comité de Salut Public officieel opdracht systematisch klokkenspellen in beslag te nemen en het tin uit het brons te verwijderen. De Vlaamse klokken leverden de Fransen 300 miljoen Franse muntstukken op. (...) Aan de grootste klokkenroof uit de geschiedenis kwam een eind, toen Napoleon in 1801 het concordaat met de paus tekende." (6)

"Op 1 november 1941 vaardigde de Duitse overheid het decreet uit betreffende de inbeslagneming van bronzen klokken in België. De klokkenopeising werd zowat overal in de bezette gebieden doorgevoerd en leverde de Reichsstelle für Eisen und Metalle enorme hoeveelheden koper en tin op, noodzakelijk voor de oorlogsvoering. Tijdens de oorlogsjaren werden (*in Europa – Cw*) om en bij de 170 000 klokken met een totaal gewicht van ong. 54 miljoen kg brons aangeslagen. Een 150 000-tal klokken verdween in de Duitse smeltovens." (7)

Het was in deze korte bijdrage zeker niet de bedoeling nader in te gaan op de technische aspecten van de beiaard als muziekinstrument, noch op de ontwikkeling ervan doorheen de eeuwen. Maar toch dit: Met verloop van tijd telde een beiaard steeds meer klokken. In de 17de eeuw waren dat er gemiddeld een goede dertig. Dat aantal zou nadien oplopen. Zo telt de beiaard van Lokeren – zoals veel beiaarden in Vlaanderen – 49 klokken. Weinige hebben er meer.

Een vraag – en uiteraard ook het antwoord: Wat is het verschil tussen een klokkenspel en een beiaard? Het antwoord: A. Een klokkenspel in het kader van een orkest is een instrument bestaande uit een reeks metalen staafjes met vastgestelde toonhoogte en aangeslagen door middel van hamertjes of een klavier. B. Een klokkenspel is een kleine beiaard die minder dan twee octaven omvat. Zo is de beiaard van Mespelare in Oost-Vlaanderen in feite een klokkenspel. C. Een beiaard is dus een klokkenspel met een omvang van minimaal twee octaven.

En natuurlijk ook nog dit: Na de vervalperiode als gevolg van de Franse Revolutie, beleven we nu sinds enkele decennia opnieuw een bloeiperiode. Veel is te danken aan het werk van de Beiaardschool in Mechelen, opgericht in 1922 door Jef Denyn. Graag vermelden we hier ook de namen van diens opvolgers: Staf Nees (1944-1965), Piet Van den Broeck (1965-1981) en Jo Haazen (sinds 1981).

Om af te ronden: Luisterplaatsen

De beiaardier zit hoog in de toren. Het publiek zit beneden, meestal midden het geraas van het verkeer en het gepraat van het terrasjespubliek. Daarom hebben sommige beiaarden zgn. aanbevolen luisterplaatsen. Aimé Lombaert omschreef zo 'n luisterplaats ooit als volgt: "Een rustige aangename plaats waar men zich kan isoleren van alle aards gedoe en waar men visueel contact heeft met de klokkentoren, zodat men de klankenregen rustig over zich heen kan laten komen en zich laten doorzinderen van de muziek die uit de hemel valt." (8)

Willy Cobbaut

GOUDA

(1) Gerrit Slagmolen, *Muzieklexicon, Zwarte Beertjes nr. 134*. Uitg. A.W. Bruna & Zoon, Utrecht, 1957.

(2) *Voor alle duidelijkheid: Noord-Frankrijk maakt in dit citaat deel uit van de zuidelijke Nederlanden.*

(3) Aimé Lombaert in "*Beiaarden en klokkenspellen in Oost-Vlaanderen*", p. 16. Uitg. Provincie Oost-Vlaanderen, 1995.

(4) *De gebroeders François en Pieter Hemony, afkomstig uit Lotharingen, maar gevestigd in Zutphen, speelden hierbij een grote rol.*

(5) Luc Rombouts in "*Beiaarden en torens in België*", p. 34. Uitg. Gemeentekrediet, 1994.

(6) Jos D'hollander in "*Beiaarden en torens in België*", p. 35.

(7) Gilbert Huybens in "*Beiaarden en torens in België*", p. 42.

(8) *En nog een toemaatje: Voor het reeds geciteerde boek "Beiaarden en torens in België" schreef Stefaan Top het artikel "Klok en beiaard in de Vlaamse volkscultuur". Op eenvoudig verzoek stuurt de redactie van "De Driesprong" U een kopie van deze tekst.*

De redactie van "De Driesprong" wist een vraaggesprek te versieren met Tom van Peer, stadsbeiaardier van Lokeren, muzikant met internationale bekendheid.

Aansluitend bij bovenstaand artikel kunt U dit vraaggesprek lezen op de volgende bladzijden. Eddy Picavet stelde de vragen. Fred Scholliers maakte de foto's.

In gesprek met ...

"De beiaard is eigenlijk de vertolker van wat op dat moment in het hart van de gemeenschap aan zijn voet leeft!" Zo tekende Jan Naaykens, artistieke duizendpoot uit Hilvarenbeek, het typisch instrument uit onze Nederlanden. Je zou ook kunnen stellen dat de beiaard als het ware de stem van het volk is. Dat zou wel mooi zijn, maar het klinkt toch wat te utopisch!

Wereldcentrum vandaag is Mechelen waar de "School Jef Denijn" is uitgegroeid tot Koninklijke Beiaardschool, die cursisten van over de hele wereld aantrekt.

TOM VAN PEER

blinde beiaardier

Tom van Peer is een oud-leerling van de gerenommeerde Mechelse beiaardschool. Sinds de zomer van 2001 is hij stadsbeiaardier van Lokeren en sinds kort ook verbonden aan de kerk van Onze-Lieve-Vrouw-over-de-Dijle in Mechelen, de stad waar hij vandaag ook woont.

Met Tom praten is altijd een belevenis omdat hij je door zijn enthousiasme en bezieling onmiddellijk in de ban brengt van wat voor hem veel meer is geworden dan een beroep. Zijn begeestering is ontzettend groot; zijn visuele handicap amper een belemmering.

Tom werd op 2 september 1975 in Herentals geboren als tweede zoon in een gezin dat de muziek wel koesterde. Moeder zong voortreffelijk en speelde piano. Heel vlug tokkelde Tommeke zijn eerste toontjes op het klavier en amper zeven begon zijn muzikale opleiding die aan de Koninklijke Beiaardschool in 1998 bekroond werd met een laureaatsdiploma met grote onderscheiding. In datzelfde jaar werd hij ook eerste laureaat van de internationale Koningin Fabiolawedstrijd voor beiaard. Tevens werd hem de Sabamprijs voor de beste vertolking van een Belgisch werk toegekend.

Dat betekende uiteraard geen eindpunt, maar eerder een nieuwe start voor een muzikale loopbaan. Zo concerteerde hij al o.a. in Sint-Petersburg - waar in de beiaard zelfs een klok 'Mon de Clopper' werd gedoopt - in gans Europa en in de Verenigde Staten. Ook componeert Tom regelmatig muziek voor beiaard en maakt hij deel uit van jury's bij belangrijke muziekwedstrijden. Zo in de zesde editie van de internationale beiaardwedstrijd Koningin Fabiola. In 2003 schreef hij ook de prijs "Jong Talent" achter zijn naam.

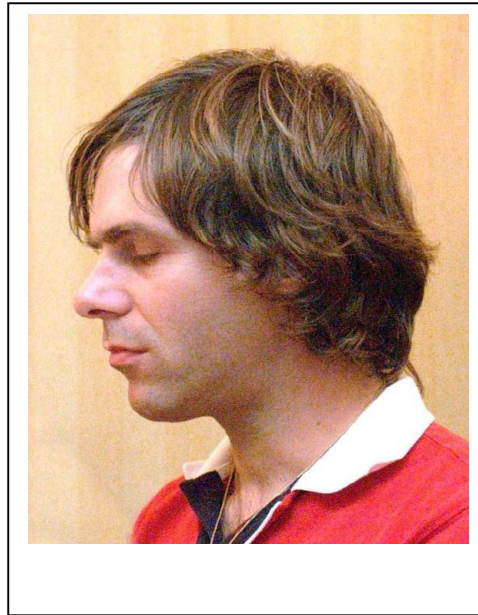
Is er verschil in de aandacht voor de beiaard bij ons als over de grote plas?

"Het verschil is niet zo groot. Wel dat de beiaarden meestal in parken zijn opgebouwd. Vandaar ook een rustiger omgeving die tot luisteren uitnodigt.

Voor de rest is er niet zo'n groot verschil. Beiaardmuziek spreekt nu niet zo de grote massa aan. Het is ook vaak een sfeerschepper ..."

Of zijn visuele handicap geen problemen stelt ...

"Amper!", antwoordt Tom onmiddellijk met kloeke stem. "Een partituur zelf lezen is natuurlijk onmogelijk, maar mijn vrij sterk aangeboren muzikaal geheugen compenseert dat grotendeels. Ik moet amper een- of tweemaal een melodie horen of ze zit voor altijd in mijn geheugen geprent. Het is ook een kwestie van training. En ik kan ook steeds rekenen op zeer gewaardeerde hulp!... Ik ben echt gelukkig! De beiaard is voor mij een zeer dankbaar instrument dat heel wat mogelijkheden biedt. Zo voor heel wat genres: van klassiek tot modern, van volkslied tot schlager ... Enkel de house-music is aan mij niet besteed ..."

Tom kent het geheim om de klokken niet alleen te laten jubelen of fluisteren, vol levensvreugde te laten zingen, maar ook heel intens en ingehouden te laten mijmeren, weeklagen, ontroeren.

En de Lokerse beiaard ?

"De Lokerse beiaard met zijn negenenviertig klokken is een juweel met een zuivere, mooie klank. Hij is daarenboven ingebouwd in een welluidende toren. In 2006 werd bij de vijftigste verjaardag een 'Strauss 2000' (*) aangekocht waarin de voordelen van de Amerikaanse en Europese kenmerken en voordelen harmonieus werden verwerkt. Lokeren heeft hier een zeer goede keuze gemaakt, waarvoor ik het stadsbestuur zeer erkentelijk ben. Er leeft hier een zeer positieve ingesteldheid tegenover de beiaard. Wij hebben zelfs een beiaardcomité dat instaat voor de zomerconcerten op woensdagavond in juli en augustus.

Een gebeurtenis was zeker het jubileumconcert in 2006 naar aanleiding van de inauguratie van de vernieuwde beiaard. Een harmonieus samenspel tussen een symfonisch orkest in de kerk beneden en de beiaard ruim 200 trappen hoger in de toren; ook via videobeelden in beeld gebracht. Werkelijk een echte belevenis!"

Een eenzaam solist?

“In tegenstelling met wat sommigen zich wel voorstellen, is een beiaardier geen eenzaat. Hij zit wel vaak tientallen meter boven de drukte uit in een niet zelden beperkte ruimte. Maar eenzaam of gefrustreerd voelt hij zich zeker niet. Let wel dat het sinds een hele poos geen loutere mannenzaak meer is. Er zijn vandaag ook al meer voortreffelijke vrouwelijke beiaardiers actief.

Alleen ontbreekt het ons nog aan een vaste luisterplaats waar men niet wordt afgeleid of gestoord door de straatdrukte ... Dat moet mits enige inspanning toch kunnen lukken?”

Dat moet inderdaad kunnen! Daar moet het beiaardcomité met Hubert De Vos als voorzitter naar volgend seizoen toe werk van maken!

Ondertussen genieten wij van het spel van de klokken door een meesterhand bewogen bij een vleugje Vivaldi, Satie of Steve Wonder op de Lokerse Sint-Laurentiustoren. Want daar speelt met Tom van Peer “de beiaard zo schoon als hij maar kan!”. Dat zal men ook kunnen ervaren op de CD die momenteel in de maak is!

*Foto's: Fred Scholliers
Picavet*

Interviewer: Eddy

(*) Een nieuw beiaardklavier, ontworpen door de Amerikaanse ingenieur Richard Strauss, zelf een virtuoos beiaardier.

*Een gezellige babbel ...
Een natje en een droogje ...
Het weerzien van vrienden ...*

UITNODIGING

De Raad van Bestuur van de Vlaamse Volkskunstbeweging nodigt
U vriendelijk uit op een

GEZELLIG SAMENZIJN

op zaterdagmiddag 10 oktober 2009 van 14 u tot 17 u
in het lokaal van vkg. "Reynout", St.-Elooistraat 15 te
Grembergen (Dendermonde)

Opnieuw kleinschalig, maar even gezellig als vorig jaar in
Daknam (Lokeren).

Op het **programma**:

- Een gezellige babbel met de vrienden
- Welkomstwoord door een lid van de VVKB-beheerraad
- Een drankje en een hapje
- De film van Fred Scholliers over de Europeade 2009 te Klaipeda
- Tussendoor leest Eddy Picavet enkele cursiefjes uit zijn bundel die verschijnt in december van dit jaar
- Een presentje voor alle aanwezigen

Hiermee wil het VVKB-bestuur graag gevolg geven aan de vraag die in 2006 in Sint-Niklaas spontaan door een aantal aanwezigen gesteld werd: Kunnen we dat niet elk jaar organiseren? Jawel dus, zij het in wat bescheidener vorm.

Omdat de initiatiefnemers graag vooraf weten hoeveel hapjes ze moeten klaar houden, vriendelijk verzoek uw aanwezigheid vooraf te melden aan een van de volgende personen:

- * Lieven Stubbe, Etikhoveplein 5, 9680 Maarkedal. E-post: lieven.stubbe@telenet.be.
- * Eddy Picavet, Rivierstraat 4 te 9160 Lokeren. Tel. 09/348 27 46. Of via e-post eddy.picavet@scarlet.be
- * Willy Cobbaut, Bosstraat 2, 9310 Baarddegem-in-Aalst. Tel. 052/35 54 52. E-post: willy.cobbaut@telenet.be.

Koken kost natuurlijk geld. Maar we houden de deelneming in de kosten (voor een paar gratis drankjes en de hapjes) toch aan de lage kant: 5 euro p.p. (ter plaatse te betalen).

(Zie kaartje op keerzijde)

IEDEREEN VAN HARTE WELKOM!

IEDEREEN VAN HARTE WELKOM!

VOOR UW AGENDA

DATA GOUWVENDELEN ANTWERPEN → Elke 4de zondag v/d maand van 10 tot 12 u.

27 september en 25 oktober Plaats nog te bepalen

Info wordt U graag verstrekt door **Danny Van den Brande** (0475/695662)

ZA 26 SEPTEMBER 2009

Gouwdansavond West-Vlaanderen. Aanvang: 19 u. Locatie: Het buurthuis "t Senter", Sint-Katrienplein 14 te 8520 Sente (Kuurne). Org. vkg. "Scarminkel". Info: Roland Man, Sentestraat 5, 8501 Heule. Tel. 056/35 29 55.

ZA 3 OKTOBER 2009

Jubileumviering vkg. "Boerke Naas". Al 60 jaar zet deze volkskunstgroep Vlaanderen op de Europese kaart met volksdans en vendelspel. Dat willen ze graag samen met U vieren. Wie wil aanschuiven voor het feestbuffet om 18 uur, gelieve in te schrijven uiterlijk op 10 september e.k. Om 20 uur begint het volksdansbal in de stadsfeestzalen, Leopold II-laan 67, 9100 Sint-Niklaas. Info: Sigrun van Eynde (03/777 97 52) of Korine Henriët (0486/76 27 23). Of via boerke.naas@telenet.be.

ZA 10 OKTOBER 2009

Gezellig samenzijn – Op het programma o.a. de film van Fred Scholliers van de Europeade in Klaipeda. Org. VVKB - Locatie: Lokaal vkg. "Reynout", Grembergen. **Zie uitnodiging elders in dit nummer.**

ZA 17 OKTOBER 2009

Nationaal volksdansbal van de Vlaamse Volkskunstbeweging in de Salons Mantovani, Doorn 1, 9700 Oudenaarde. Aanvang om 20.00 uur.

ZO 25 OKTOBER 2009

Gouwwandeling van de gouw Oost-Vlaanderen. De organisatie is in handen van vkg. "Knipoog" (Affligem). Info: Vkg. "Knipoog & Oogappels", p/a Fossilstraat 89 A te 1790 Affligem. E-post: m.knipoog@telenet.be.

ZA 31 OKTOBER 2009

Volksdansfeest van vkg. "Den Dries" in de zaal Ruggenhof, Frans van Dyckstraat 46 te 2100 Deurne. Voor de muziek zorgen Staf Cogneau en zijn muzikanten. Aanvang: 20.00 uur. Inkom: 3 euro. Info: Jean Vleminx (0485/17 60 93 – jean.vleminx@pandora.be) of Annemie de Potter (03/326 27 05) of Vvkb_dendries@hotmail.com.

ZA 7 NOVEMBER 2009

Jaarlijks **volksdansbal** van vkg. "Jovolka" in de Gemeentelijke Feestzaal "Bruggeske", Hoevensebaan 12 te 2950 Kapellen (Antwerpen). Aanvang om 20.00 uur. Het bal wordt voorafgegaan door een uurtje kinderdansen. Info: info@jovolka.be.

ZA 21 NOVEMBER 2009

Hovelingenbal – Op het programma een brede waaier met Vlaamse en internationale dansen, die telkens vooraf in het kort aangeleerd worden. Locatie: CC "Zomerloos", Sportstraat 1 te 8470 Gistel. Org. vkg. "De Hovelingen-Viking". Aanvang om 20.00 uur. Info: Koen Denduyver (0496/231803) of koen@hovelingen.be.

ZO 6 DECEMBER 2009

Kerstmarkt in de "Zevenster", Pastoor de Meerleerstraat 94, 9100 Sint-Niklaas. Org. vkg. "Boerke Naas". Info: Sigrun van Eynde (03/777 97 52) of Korine Henriët (0486/76 27 23). Of via boerke.naas@telenet.be.

ZA 12 DECEMBER 2009

Volksdansfeest van vkg. "Korneel" in de Oude Stadsfeestzaal, F. de Merodestraat 28 te 2800 Mechelen. Aanvang: 20.00 uur. Inkom: 2,5 eiro. Info: korneel.leest@hotmail.com.

Noteer ook nu reeds in uw agenda ...

- **Cursus Estse dansen** op zondag 15 november 2009.
- **Traditionele Nieuwjaarsbijeenkomst** te Oudenaarde in de Salons Mantovani op zaterdag 23 januari 2009.
- **Nationale meiboomplanting** op zondag 16 mei 2010 in Puurs.

PROGRAMMA van de PLUSWERKING 2009

3 oktober 2009 – Cursus plusdansen van 10 tot 16 uur in het Dorpshuis, Kerkstraat 22 te 2970 's Gravenwezel

7 november 2009 – Plusdansdtreffens van 10 tot 16 uur in het Dienstencentrum, Schoolstraat 44 te 2970 Schilde

11 tot 13 december 2009 – Luciaweekend in het Vakantiecentrum "De Barkentijn", Albert I-laan 126 te 8620 Nieuwpoort-Bad

Org. Danspunt. Voor meer info → wouters.paula@gmail.com of 03/475.12.05.

CORRECTIE – In vorig nummer van “De Driesprong” werd de volledige lijst gepubliceerd van alle 44 bij de Vlaamse Volkskunstbeweging aangesloten groepen. Vriendelijk verzoek de gegevens voor “’t Veerke” te willen vervangen door het volgende:

’t Veerke – p/a Groenendijk 9, 9170 Sint-Gillis-Waas

→ www.tveerke.be

→ info@tveerke.be

Met onze verontschuldigen voor de onjuistheid.

VAN VRIJDAG 26 TOT ZONDAG 28 JUNI 2009 HAD IN HET “MOERASHUIS” TE OUDENAARDE HET TRADITIONEEL SINT-JANS-WEEKEND PLAATS, een organisatie van het VVKB-Jeugdcollege. In “De Rommelpot” van vkg. “Reynout” vonden we een verslag dat een van de jonge deelnemers van dit weekend in de Vlaamse Ardennen gemaakt had. We nemen haar verslag hier graag over. Ze mag zich aan de Reynout-bar op onze kosten een drankje bestellen!

Een beetje bijkomende info over de namen in de laatste paragraaf: Met Lieve wordt Lieve Tratsaert bedoeld. (Cw)

We vertrokken op vrijdag richting Oudenaarde met twee auto’s: Eentje met chauffeur Christel en eentje met chauffeur Bart. In de auto van Christel zaten Lore, Anneleen, Katrijn en Amber en in de auto van Bart zaten Manon, Jana, Karen en Lieve. We waren nog niet goed weg of er kwam telefoon: De mama van Lieve was haar handtas kwijt. In de bar laten liggen?

Door al dat gebel reden we al gelijk de foute kant op, maar toen dat achter de rug was, konden we goed en wel richting Oudenaarde vertrekken.

Eenmaal aangekomen, kregen we direct onze kamer: de “Charlotte”. Er waren wel 12 stapelbedden, waarvan de helft niet gebruikt werd want we waren maar met zeven. Dus we hadden lekker veel ruimte. Bedje gekozen, koffer klaargezet en toen was het al tijd voor HOT DOGS.

Een wandeling rond de vijver kon er ook nog af. We kregen ook voor het eerst de grote tipi te zien, waar we samen liedjes zongen tot middernacht. Ze vertelden ons over de maskotte Jakari, die erg klein was en nog een veel kleiner paardje had, zo klein wat we die Jakari een heel weekend niet hebben gezien. Daarna vlog in ons bed gekropen, want we waren nu toch wel erg moe. Alleen, van slapen kwam niet veel in huis, want Jana en Amber lagen de hele nacht in hun slaap te praten. Wat ze allemaal vertelden, durven we in dit artikel niet te schrijven, maar Lore, Manon en Karen weten er vast meer van.

Zaterdagochtend werden we wakker, allez, half dan toch. We gingen ons douchen, daarna ons aankleden en ontbijten. Effe de tanden poetsen en klaar voor een dag in Oudenaarde!

's Ochtends deden we een quiz, we werden dan ook in groepen verdeeld. Normaal was het een buitenactiviteit, maar het was aan het regenen. Daarna hebben we gesmuld van hier tot ginder. Ik zou echt niet meer weten wat, maar 't was lekker. En dan begonnen de spelen voor het Sint-Jans paar. Dat waren dan Veerle en Chavez. (*) En dan ... BARBECUE!!!!!! Daarna gingen we dansen, niet zomaar een beetje, maar de hele avond rond tot 12 uur. We kropen in ons bed en deze keer sliep iedereen.

Zondag ..; wakker worden. We gingen ontbijten en daar werd meegedeeld dat we onze valiezen moesten pakken en voor de muur moesten zetten. Als we daarmee klaar waren, mochten we nog wat spelen. Wist je trouwens dat Katrijn en Anneleen echte "kiekeboe"-specialisten zijn?

Na het middageten zijn we naar de stad vertrokken en daar hebben we een soort zoektocht gedaan. Toen we terug gingen, stonden Bart en Christel ons al op te wachten en dus vertrokken we naar Grembergen. En nu is iedereen gezond en wel terug, zeker ook dank zij de goede zorgen van Lieve tijdens het weekend!

Amber van Driessche

(*) Voluit geschreven: Veerle de Smedt van vkg. "De Hovelingen-Viking" (Gistel) en Chavez Demuyne van vkg. "De Sloepe" (Knokke-Heist). NVDR

Groepsfoto voor de grote tipi (Foto SJW)

DE FOSSELEADE die vkg. "Knipoog & Oogappels" uit Affligem elk jaar begin augustus organiseert, nu in en rond het Parochiaal Cebtrum "De Patro" in Hekelgem, draagt als ondertitel "folklore in een ontspannen sfeer". Dat is het dit jaar opnieuw geworden en voor uw verslaggever van dienst was het veeleer een gezellige zomerse zondagnamiddag dan hard labeur voor dit blad.

FOLKLORE IN EEN ONTSPANNEN SFEER

Nu ja, hard labeur, we mogen niet overdrijven natuurlijk. In de schaduw van een grote parasol met een blonde "Affligem" voor zich zitten, af en toe een praatje slaan met een bekende en ondertussen genieten van wat de organiserende groep zo al op het programma gezet had, hard labeur is inderdaad iets anders.

Dat programma was eigenlijk al op zaterdag 8 augustus begonnen onder de titel "Folkdans met Savourée". De volksmuziekgroep "Savourée" – viool, fluiten, accordeon en zang – bracht traditionele en folkly ethnomuziek uit o.a. Oost-Europa en het Noorden. Zigeunerliederen, polka's, balkanmelodieën en dansbare balritmes volgden elkaar op. Voegen we hier nog aan toe dat een deel van het repertoire geschreven is door Rozemarijn – die heel mooi zingt - die hiervoor inspiratie vond in muziek uit verschillende hoeken van de wereld.

*Volkskunst
brengt
de mensen
nader bij elkaar.
Dat was tijdens
de "Fosseleade"
niet anders.*

*Foto
Mark Iserentant.*

Uw dienaar was echter enkel de zondagnamiddag 9 augustus present in de tuin achter "De Patro" om te genieten van een mooi programma waarvan we de "ingrediënten" hier noodgedwongen in een soort telegramstijl weergeven.

Hier volgen ze dan: • Dans- en muziekspektakel door de groep “Inyange”, een traditionele Rwandese dans- en muziekgroep gevestigd in Brussel. • Vendel- en dansnummers door leden van de eigen groep. • Voor de eigen dansnummers werd beroep gedaan op de muziekgroep “Pajottenland” o.l.v. Anita Verbrugghen. • Een kinderrommelmarkt, georganiseerd door de Gezinsbond Hekelgem. • Koetsentochten en ambachten. • Breughelhapjes en pannenkoeken. • Volksspelen.

Misschien zijn we wel iets vergeten. Hoe dan ook, het is daar in Hekelgem een mooie zaterdagavond geworden – zo werd ons door verschillende getuigen bevestigd – gevolgd dus door een aangename zondagnamiddag. Zoveel is zeker en we zullen er – bij leven en welzijn – volgend jaar weer zijn.

Willy Cobbaut

Graag publiceren wij in “De Driesprong” via onze KALENDER de aankondiging van uw publieksgerichte activiteiten en nadien een VERSLAG van hoe het verlopen is. Met onze dank voor de medewerking!

ALS WE HIER STELLEN dat ze bij vkg. “Reynout” in Dendermonde tradities geen negatieve term vinden, dan zegt U zeker: Natuurlijk niet! Een volkskunstgroep is dan wel niet oubollig of iets dergelijks, integendeel, kan zelfs heel modern en eigentijds bezig zijn. Maar tradities in ere houden en daar rond werken, behoort voor een deel tot de “core business” van een volkskunstgroep.

Bij “Reynout” in Dendermonde hebben ze daar nog een traditie aan toegevoegd, te weten: Wat de groep organiseert, kent bij het publiek steeds succes. En dan nog geen klein beetje!

SUSSESVOLLE FESTIVALAVOND IN DENDERMONDE

Dinsdagavond 18 augustus jl. waren zowat vijfhonderd toeschouwers op de binnenkoer van het VTI er opnieuw getuige van dat we hierboven niet aan het overdrijven waren. Het was allemaal nochtans niet van een leien dakje gelopen. We leggen dat even uit. Om de vijf jaar organiseert het festivalcomité van vkg. “Reynout” een groot Internationaal Volkskunstfestival en de jaren daartussenin een zgn. Festivalavond met slechts een paar groepen. 2009 was een “jaar daartussenin” en dinsdagavond 18 augustus konden ze het Dendermonds publiek – inbegrepen de toeschouwers die van buiten de Dendermondse grenzen naar de Ros Beiaardstad afgezakt waren – groepen voorstellen uit Bulgarije en Noord-Ierland, samen met het vendel- en trommelkorps van “Reynout” zelf.

Zoals reeds gezegd, de voorbereiding van deze Festivalavond 2009 was geen mooi geplaveide baan, maar leek eerder een hobbelige kassei met veel bulten en putten. Op een bepaald ogenblik kwam zelfs het bordje "Doodlopende straat" in het zicht ...

Aanvankelijk zag het er nochtans goed uit. Een groep uit Venezuela plande een tournee doorheen Europa en ook een groep uit Bulgarije stond al zeer snel op de festivalaffiche. Maar toen werd die mooie baan een hobbelige kassei. Uit Venezuela kwam het bericht dat de tournee doorheen Europa geschrapt was en ook Bulgarije verdween van de affiche omdat de groep niet lang genoeg in het land kon blijven. De mooie baan leek dus definitief een doodlopende straat geworden.

Dan maar een andere weg ingeslagen en zelfs een andere datum genomen. Met succes! En uiteindelijk stonden drie groepen op de affiche: Het "Folklore-ensemble van de Nationale Kunstacademie 'Panayot Pipkov' uit Pleven in Bulgarije; de "Curran-Fegan School of Irish Dancing" uit Newry, graafschap Down in Noord-Ierland; en het vendel- en trommelkorps van de eigen groep "Reynout".

Deze lange inleiding eindigde dinsdag 18 augustus jl. in een succesvolle Festivalavond: De binnenkoer van het Dendermonds VTI afgeladen vol – Warm weer zonder ook maar één wolkje aan de lucht – Schitterende groepen en dus een zeer tevreden publiek dat volgend jaar zeker terugkomt – Veel gerinkel aan de kassa's, zowel de kassa aan de ingang als de kassa aan de drankenafdeling. En de organisatoren? Zeer moe, maar zeer blij dat die bijkomende Dendermondse traditie waarmee we deze bijdrage begonnen zijn, niet van het lijstje Reynout-tradities moest geschrapt worden.

En dus helemaal klaarstaand om dat avontuur volgend jaar opnieuw te wagen. Iedereen mag z'n agenda voor 2010 reeds aanvullen: Tweede helft van augustus – Dendermonde – Festivalavond bij vkg. "Reynout".

Willy Cobbaut

VENDELZWAAIER – In het buitenland een toeristische attractie. In het binnenland misprijzend woord voor flamingant.

Uit het "Klein Belgisch Woordenboek" van G. D'URNAY in Tertio van 1 juli 2009.

Midden augustus organiseerden vkg. "De Marliere" en vkg. "De Eglantier" te Bissegem hun tweemaalig festival. Een van de leden heeft daarover een dagboek bijgehouden, waaruit we hier een deel overnemen. (Cw)

INTERNATIONAAL FOLKLOREFESTIVAL VAN DE VRIENDSCHAP

Maandag 10 augustus - 's Morgens heel vroeg stappen we met enkele verantwoordelijken in Bissegem op een lege bus, om 4 uur later in Zaventem met een volle bus opnieuw richting Bissegem te vertrekken. We hebben ondertussen Ieren en Esten opgepikt. Als we aankomen in het OC, zijn de Kretenzers ook al afgeleverd. Na de lunch komen de Estse muzikanten aan, die in Charleroi geland waren. Na de verdeling in gastgezinnen vertrekt iedereen naar huis, om verfrist tegen 20 uur terug te komen voor de Griekse avond. Die avond krijgen we ook voor de eerste keer de Fransen te zien. Het is voor iedereen een lange dag geweest ...

Dinsdag 11 augustus - Heel vroeg 's morgens zit ondergetekende op de trein, alweer richting Zaventem, om nog een Ests 'achterkomeker' en een Ierse vlaggenstok te gaan afhalen. Beiden worden veilig bij hun groep afgeleverd in Ieper, waar Esten, Fransen en Ieren een stadswandeling gemaakt hadden. Daarna zijn alle groepen in Oostende een namiddag vrij aan de zee. Ondertussen hebben de Kretenzers een optreden in Westouter en ook wat vrije tijd aan de kust. 's Avonds luisteren ze het festival in De Panne op.

Dit was de dag van de kennismaking. Alle gasten beginnen de begeleiders te kennen en de eerste internationale vriendschapsbanden worden gesmeed.

Woensdag 12 augustus - 's Morgens vertrekken de Kretenzers reeds terug naar Kreta. Zij hebben volgend weekend een groot feest in hun stad, waar ze aanwezig moeten zijn. De groepen uit Frankrijk, Estland en Ierland krijgen 's morgens een gids mee op hun wandeling door Brugge. Dankzij de gids van de Esten weet ook ik nu hoe godshuizen eruit zien en waar de brouwerij van de Brugse Zot staat. De Fransen hebben een vrije namiddag en 's avonds krijgen ze een bbq (met feestje) in hun slaappleats de Kinderboerderij (Hof van Cle in Marke).

Voor de Ieren en de Esten is Brugge nog maar het begin van een lange, vermoeiende dag. Na de lunch (waar ze kennismaken met de allerbeste Belgische chocolade) trekken ze verder naar Oostduinkerke waar ze een optreden verzorgen in het Vissershuis. Na het eten vertrekken ze weer naar De Panne, waar deze groepen hun opwachting maken op het festival. Tijdens de terugrit naar Bissegem was het al heel erg stil op de bus ...

Donderdag 13 augustus - Vandaag krijgen de chocoholics en de liefhebbers van speciale bieren wat ze willen. We gaan met iedereen naar de chocolaterie en de drankenhandel. Als de rekken daar bijna leeg zijn (!!!...), gaan we terug naar het OC in Bissegem voor de picknick en om al eens te proeven van de aankopen. De buitenlandse groepen en de kindergroep van de Marliere en de Eglantier hebben een treden op de eerste seniorennamiddag. Na hun optreden wordt de Franse groep verwacht in Oostduinkerke in het Vissershuis om daarna hun kunnen te gaan tonen op het festival van De Panne. De muzikanten van Estland en Ierland gaan spelen in café de "Skjève Recht'n" in Heule. Het duurt daar niet lang of het hele café is aan het dansen!

Vrijdag 14 augustus – De buitenlandse groepen maken een wandeling door Kortrijk, waarna een delegatie van elke groep officieel ontvangen wordt in het stadhuis. Na afloop en als iedereen terug in Bissegem staat, is het alweer tijd voor de tweede seniorenmiddag. Tijdens de optredens komt ook de groep uit Engeland aan. Het is ondertussen vrijdag, het weekend nadert en dus wordt er gefeest. 's Avonds is er het Internationaal Verbroederingsbal (ofte de Europese Folkavond).

Zaterdag 15 augustus - De Fransen gaan in de voormiddag op bezoek op de wijnfeesten in Kimmel en de Ieren geven een optreden in Rollegem-Kapelle. De Esten en de Engelsen daarentegen kunnen uitslapen. Zij worden (samen met de rest) pas tegen 16 uur in Bissegem verwacht voor de stoet. Na de stoet geeft elke groep één dans, als voorsmaakje van de galavoorstelling 's avonds. Om 20 uur begint die galavoorstelling. De volwassenen van de Marliere en de Eglantier bijten de spits af. In de zaal heersen tropische temperaturen en op het podium onder de spots is dat nog erger. Maar ondanks de hitte wordt het toch een zeer geslaagde voorstelling. Dat moet natuurlijk extra gevierd worden en dus wordt er op de afterparty (met de "Lexy Boys") volledig uit de bol gegaan.

Zondag 16 augustus - Het is alweer vroeg dag. Alles moet in "Hoeve de Heerlijkheid" klaargemaakt worden en we moeten ook op tijd zijn voor de Mis in de kerk van Heule. Na de mis gaan alle groepen in stoet naar de Hoeve, waar de aperitief, met hapjes, klaarstaat. De hesp aan het spit is ook goed aan het braden en de groentjes worden bereid. Na een lekkere maaltijd (met ijsjes toe) moet er nog opgetreden worden. Het podium staat in de blakende zon, maar het wordt weer een succes. Dan moet er officieel afscheid genomen worden van alle groepen. Dat verloopt in stijl. De traantjes komen pas later ...

Maar geen nood: In 2011 hebben we weer een festival, alweer iets om naar uit te kijken dus! En ondertussen circuleren de foto's al op facebook en zo. Leuke herinneringen alom. We kijken met een glimlach terug op een geslaagde week, een goeie samenwerking tussen de Marliere en de Eglantier, veel internationale vriendschappen enzovoort ...

Angela Van Den Dorpe

De Europeade heeft blijkbaar - en gelukkig - de wind in de zeilen, ook daar waar de karavaan vroeger niet heentrok. Dat werd eind juli nog maar eens overduidelijk bewezen. In amper vijf jaar tijd streek ze tweemaal neer in het Balticum. In 2004 was dat in Riga in Letland; dit jaar in Klaipeda, havenstad aan de Oostzee, in Litouwen.

Het is een succesrijke editie geworden, volgens oudgedienden zelfs de meest geslaagde in jaren. Klaipeda ontpopte zich inderdaad als een ideale gaststad. De bevolking reageerde overweldigend geestdriftig en sloot het jaarlijks "credo van de vriendschap en geloof in een Europa van de harten" onmiddellijk in haar hart.

Europeade palmt Klaipeda in!

Zaterdagmiddag 25 juli jl. - we respecteren de chronologie van het programma niet - tussen 16 en 19 u stapten zowat 4 000 volksdancers, muzikanten, zangers en vendeliers door de Manto gatvė en de Tiltų gatvė, een der centrale assen van Klaipeda. De zon was uitbundig van de partij en overgoot de deelnemers aan de traditionele **optocht** van deze 46ste Europeade met zomers licht en warmte.

En uiteraard genoten ook de vele duizenden toeschouwers - op sommige plaatsen drie en vier rijen dik - van de gunsten van de weergoden. Op de Atgimimo Square stond de officiële tribune opgesteld voor de leden van het Internationaal Europeadecomite en de tientallen genodigden. Daar werden alle deelnemende groepen door Fred Scholliers - geassisteerd door Willy Cobbaut en voor het Litouws richting publiek ondersteund door hulp van ter plaatse - verwelkomd, allemaal in hun eigen moedertaal. Van het Spaans en het Baskisch in het zuiden tot het Zweeds en het Ests in het noorden en de zoveel andere talen die daar tussenin thuishoren.

Het succes van deze optocht en de medewerking van de weergoden was de perfecte afspiegeling van het verloop van deze 46ste Europeade voor Europese volkscultuur. Zowel voor de **openingsavond** als voor de **slotplechtigheid** liep het stadion meer dan vol. "Enkel bij de viering van het zelfstandige Litouwen in 1991 was dat ook zo!", onderstreepte burgemeester Rimantas Taraškvičius. Een zeer enthousiaste burgervader trouwens, want op alle activiteiten tekende hij present. De Europeade heeft op hem blijkbaar een geweldige indruk nagelaten. Want hij verzekerde ons dat zijn stad er alles zal aan doen om de Europeade op te nemen in het projectenpakket dat nu o.a. ook al een jazz-, een zeemans- en een sportfestival omvat.

Dat alles klonk voorzitter Bruno Peeters als muziek in de oren. Hij straalde, maar kon ook zijn ontroering niet verbergen toen hij voor z'n 70ste verjaar-

dag in de bloemetjes werd gezet. Uit zijn welkomstwoord bij de openingsavond - dat hij steevast elk jaar in het Nederlands begint - lichten wij: "Vrienden vanuit heel Europa, wij zijn met meer dan 4000 vanuit de vier windstreken op ons continent, naar hier gekomen. Dat vroeg van velen dit keer een extra inspanning, die wij zeer weten te waarderen.

Klaipėda geeft het beste van zichzelf in een moeilijke periode om ons naar best vermogen te ontvangen. Aan ons om gezamenlijk in kleuren, klank en vreugde onze culturele eigenheid van eenheid in verscheidenheid met hen te vieren in de positieve sfeer die elke Europeade zo kenmerkend eigen is!

Laten we wederzijds vriendschap schenken in ons vreugdevol samenzijn en samen het voorbeeld geven van "Europa op zijn best!" Daar waar wij samen zijn in die "Europeade-geest", daar klopt het hart van Europa."

Het regie-team o.l.v. Roland Decorte leverde schitterend werk. De programmering verliep vlot en voorbeeldig getimed. Zelfs de stoet, dat urenlang kleurrijk lint van kleur en beweging, geestdrift en levensvreugde, bleek heel precies uitgestippeld. Ook de lokale pers leverde volle pagina's zeer positieve commentaar, rijk geïllustreerd met sprekende foto's. Bruno Peeters haalde zelfs de voorpagina met een zeer dankbare commentaar.

Alle andere klassieke punten van het programma waren er natuurlijk ook dit jaar bij: De **Regionale Volkskunstavond**, de **Europese Koor- en Muziekavond**, het **Europeadebal** ... Ook de **straatoptredens** deden het! Zowel op meer goed gekozen pleintjes en in straten van de oude stad als over de brug over de Danė kleurden zij de omgeving en tekenden ze voor een kleurrijk en feestelijk accent.

Een van de vele bootjes met het volledig programma van de Europeade.

Kortom! De stad Klaipėda sloot deze editie van de Europeade enthousiast in haar hart. Niet het minst ook de horeca die "haar recette van een gans seizoen op amper enkele dagen binnenhaalde ...". Maar er was nog heel wat meer waarvoor de organisatie mag gefeliciteerd: Daar was zowel de verzorgde als vlotte catering; het prima logies; de rijke documentatie; de geslaagde publiciteit met op meerdere plaatsen in de stad bootjes die op het zeil het programma vermeldden. Knap gevonden en fraai uitgewerkt!

De aandacht voor de jeugd, enkele jaren geleden gelanceerd, bleek zijn plaats definitief in het geheel te hebben gevonden. In een workshop werkten zowat 200 à 300 kinderen hun eigen luikje uit van het zestien meter lange doek dat zondagnamiddag werd voorgesteld. Het jeugdprogramma op het plein rond Ännchen von Tharau, waar ook het Forum z'n standjes had, straalde onder ruime belangstelling enthousiasme en levensvreugde uit in speelse volkse dans en beweging bij kleurrijke klederdracht uitgedrukt.

De solidariteit met het Italiaanse L'Aquila, de kandidaat-Europeadestad die maanden geleden door een zware aardbeving erg werd getroffen, kreeg duidelijk gestalte in de steunactie via pins met een rood hartje die als zoete broodjes van de hand gingen. Ook dat is Europeade!

En wat zeker dient onderstreept: De bijzonder keurig gebrachte bijdragen van de Vlaamse groepen. En dit zowel het vendelnummer, het optreden op de kooravond, de uitvoering van de "Zottenkermis" en de bazuinblazers van "Hanske de Krijger" van Oudenaarde en van Jan Amez. Telkens een echt afgewerkt product in zang, dans en muziek. Het ontlokte het zeer ruim publiek een meer dan beleefd applaus. Vermelden wij zeker ook Lieve De Borger en Chris Torfs die hun vaak zeer poëtische teksten vakkundig en met stijl debiteerden.

Hoogtepunten? Er waren er meerdere. Zo o.a. het "In memoriam" bij de openingsavond. Gedragen op een weemoedige melodie op klarinet en een klaagzang die door merg en been drong - vertolkt door de operazanger die tijdens de **eucharistieviering** op zondag ook voor een ontroerend "Panis Angelicus" tekende. Hier ging Guido Dierickx S.J. voor, geassisteerd door de "reverend father Vilius Viktoravičius" van de O.L.Vrouw van de Vredekerk. Het betekent ieder keer een moment van bezinning en stille dankbaarheid tussen het geestdriftig, stijlvol intens beleven en genieten van de wederzijdse vriendschap die door de jaren is gegroeid. Heel speciaal werd prof. De Hovre herdacht, naast de slachtoffers van L'Aquila.

Zoals steeds greep ook de overdracht van de Europeadevlag aan; dit keer van Martigny naar Klaipeda en naar het einde aan Bozen (Südtirol), waar men volgend jaar te gast is. Heel hoog blies een doedelzak een sacrale melodie ... De sympathieke vertegenwoordiger Primo Schönberg nam de honneurs voor Bozen waar. En als het van hem afhangt, staat ons volgend jaar in zijn Südtirol eveneens een heerlijke belevens te wachten.

Tijdens die slotmanifestatie van zondagnamiddag kon Bruno Peeters dan ook naar waarheid onderstrepen: "Wij hebben hier in Klaipeda een zeer merkwaardige Europeade beleefd! In deze aartsmoeilijke tijden van economische neergang, materiële tegenslag en slinkende welvaart, hebben onze vrienden van deze 25ste Europeade-stad ons de hand gereikt om te kunnen doorstoten naar de volgende jaren en naar de toekomst!

Wij zijn jullie zeer dankbaar en het vervult ons met fierheid dat hier in deze dagen een ander Europa dan dit van de instellingen zo pertinent een kans gekregen heeft zich te manifesteren in dit samenzijn van vriendschap, liefde, wederzijds respect, in vreugde, kleur, blijdschap en muziek! Ja, de Europeade is het Europa van de mensen, het echte verenigd Europa door en voor het volk!"

Kortom! Zelden hebben wij in de loop van de jaren zo'n succesvolle, vlotte als begeesterende editie meegemaakt als hier in Klaipeda. "Jullie komen beslist nog terug!", verzekerde ons de burgemeester bij zijn afscheid.

Vroeger kenden wij Klaipėda, havenstad aan de Oostzee met een rijke en ook wel tragische geschiedenis, uit de geschiedenisboeken. Vandaag roept die stad herinneringen op aan een gastvrije en sympathieke bevolking in het Balticum, voor velen in de voorbije dagen synoniem geworden van vriendschap, gezelligheid en geloof in een Europa van de harten.

Nu sluiten we af. Maar ... we dreigen nog een nieuwigheid te vergeten! De **fototentoonstelling** waar de meeste Europeades en alle Eropadesteden met één en soms twee typische foto's aan bod kwamen. Grotendeels het werk van ons aller Fred Scholliers. Maar omdat het de bedoeling is dat deze tentoonstelling ook de volgende jaren met de Europeade meereist, kunt U een en ander van 21 tot 25 juli 2010 gaan bewonderen in Bozen, hoofdstad van Südtirol (Noord-Italië).

*Tekst: Willy Cobbaut en Eddy Picavet.
Foto's: Fred Scholliers.*

Een (klein) deel van de massa toeschouwers bij de openingsavond

De grote plas over ...

Als je zonen of dochters hebt die gefascineerd zijn door verre horizonten, is de kans wel groot dat ook jij vroeg of laat de vleugels uitslaat en geconfronteerd wordt met een totaal nieuwe wereld ... Dat is in elk geval ons overkomen met onze dochter die met haar gezin emigreerde en het geluk ging zoeken in Canada. En wij zo de kans kregen de "nieuwe wereld" - al dan niet van Antonín Dvořák - en zijn bewoners van dichterbij te leren kennen.

Over 't algemeen zijn Canadezen zeer vriendelijke mensen, vooral de dames. Maar geloof ze nooit als ze je willen wijsmaken dat "als het weer je niet bevalt, je gewoon maar vijf minuten moet wachten". Dat is gewoon een sprookje. Een nat sprookje dan! Dat mochten wij aan den lijve ondervinden, want het regende in Calgary en omgeving ruim veertien dagen lang. En wat nog het strafste was: Wij kregen zelfs een regenscherm cadeau. In rood en wit! Om onze Antwerpse vrienden Frans, Armand of Bruno te plezieren? De kleuren van "'t Stad" ... Wij die er zo van overtuigd waren dat wij zeker geen paraplu in onze reiskoffer moesten stoppen, wij kregen er één mee naar huis waaronder beslist heel Daknam kon droog gehouden worden ... En dat precies op een ogenblik dat ... een heuse hittegolf een ruim deel van Europa in de ban hield ... De wereld op zijn kop!

Canadezen zijn rare vogels. Voor ze in een restaurant iets bestellen, genieten ze met volle teugen van een glas ijskoud water, dat met de glimlach wordt aangeboden en - eveneens met de glimlach - regelmatig gratis wordt bijgevuld. Dat krijg je tussen Noordzee en Ardennen aan geen straatstenen kwijt. Maar ja, zeg zelf, gaat er iets boven een Stella, een Palm, een bolleke Koninck, nen Duvel of een trappist van de beste pater? Lees Westmalle of Orval ... Voor alcohol kan je in geen grootwarenhuis terecht, maar moet je in de wine-store zijn. Uw aankoop wordt er in een onopvallende bruine zak aangeboden. Als je tenminste al achttien bent, want anders kom je er – zelfs met je ouders – niet in! En geloof mij: Die bruine zakken zijn wel zeer populair!

Wij maakten het zelfs mee dat bij de diploma-uitreiking van de "High-school" waar onze kleinzoon afstudeerde, er enkel – maar dan met milde hand - ijskoud water werd geserveerd ...

Ongewoon ook dat het bestek in de meeste eethuizen helemaal links wordt gelegd. Met mes! Dat wordt echter veelal niet gebruikt. En de vork? Met een kloeke gebalde vuist stevig in bedwang gehouden ...

Men spreekt er ook regelmatig over een "tip". Dat heeft helemaal niets te maken met wat bij ons als een goed ideetje of een wenk wordt bedoeld, waaruit je mogelijks je voordeel kan halen. Neen! Hier gaat het gewoon om

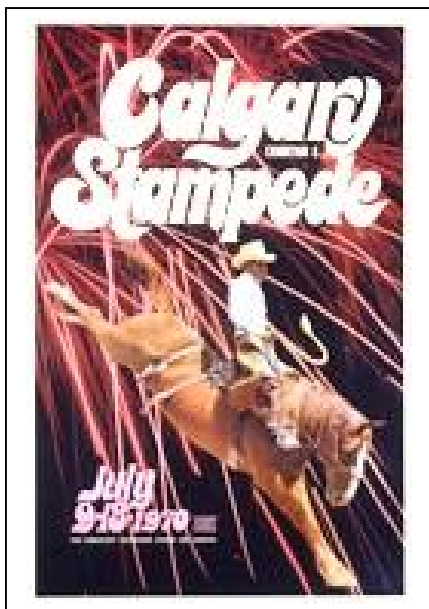
een fooi die bij de afrekening nog moet worden bijgeteld. De grootte drukt uit of je meer of minder tevreden was van de service en de kwaliteit. Canadezen en toeristen zijn dus allen "tipgevers". 't Is maar dat ge het weet!

Canadezen zijn rijk! Rijk aan gronden in een grote diversiteit van landschappen, gebundeld of meer dan mild uitgespreid; rijk aan water in duizend meren, rivieren en watervallen verdeeld; aan de rijkste verscheidenheid van fauna en flora, schilderachtige hoekjes, poëtische plekje, imposante bergmassieven. Canada is een juweel aan de kroon van het Britse Gemenebest. Ook al laat de "queen" er zich amper om de vijftien jaar maar even zien. Het zal hun een zorg wezen!

De olie en het gas klimmen naar ongeziene hoogten: de dollar staat sterk. En met een hamburger of worstje boven het vuur gebakken – ze noemen dat pick-nick – zijn ze al best tevreden.

Als die van Calgary in juli hun Stampede maar kunnen beleven. Met honderden paarden van de meest diverse rassen en ruim zoveel cowboys en indianen in hun mooiste pluimenpracht; met allerlei koetsen en zelfs ossenspannen ... In een onvergetelijke parade en unieke belevenis bij een hoorn des overvloeds ook aan attracties en vermakelijkheden.

Grootser, kleurrijker en stijlvoller dan b.v. de Gentse Fieste. Alleszins! Daar komt de alcohol echter niet uit bruine zakken ...

Maar Canadezen zijn vooral zeer wijze mensen, zeker de mannen. Overtuigd van de gedachte dat de maatschappij maar vlot blijft draaien als men de gulden regel van "Yes, my dear!" consequent blijft toepassen en naleven. Voor mij was dat echter niets nieuws meer. Ik heb tenslotte ook al ruim vijfenveertig jaar ervaring achter de rug. Gelukkige jaren, dat wel!

Eddy Picavet

**Op de weg
tussen wieg en graf
wisselen
een lach en een traan
regelmatig af.**

**In beide willen wij
naast u staan.**

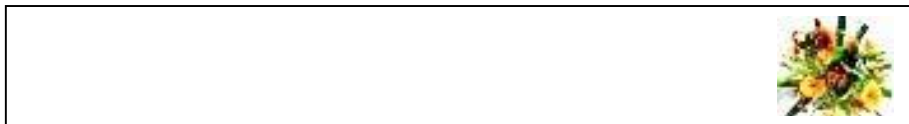
♣ Op 2 juni jl. werd Senne geboren, zoon van Geert en Ine Vandewalle-Vendorpe en kleinzoon van Marcel Vandewalle en Joske Vinckier, beiden lid van vkg. "De Vlasblomme", Bissegem.

◆ Op 4 juni jl. overleed Lydia Veys in de ouderdom van 77 jaar. Zij was moeder resp. schoonmoeder van Frank Lobel en Rita Vanoppen. Deze laatste was vele jaren muzikante bij vkg. "De Vlasblomme" te Bissegem.

◆ In de ouderdom van 62 jaar overleed te Zoersel op 30 juni jl. Bert Verheyen, vader van Greet en schoonvader van Pieter de Backere, leden van vkg. "De Marliere", Bissegem.

◆ Roger Knockaert (°15 januari 1937) overleed op dinsdag 28 juli jl. Hij was vader van Lieve Knockaert en Koenraad Ramon, bestuursleden van vkg. "De Hovelingen-Viking" (Gistel) en grootvader van Sander Ramon, dansend lid.

◆ Op zondag 2 augustus jl., in de ouderdom van 78 jaar, overleed te Aalst Ghisleen Verhulst vader van Bart en schoonvader van Christa Janssens, leden van vkg. "Reynout" te Dendermonde.

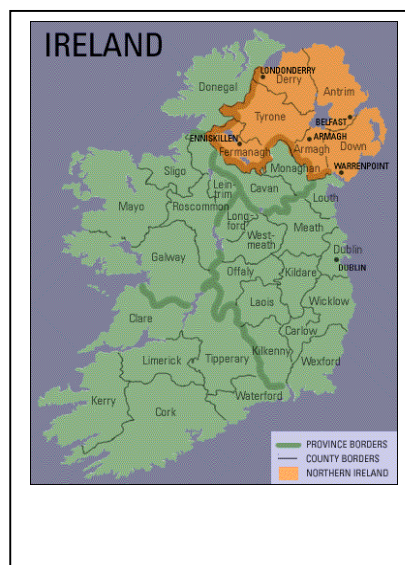

WAAROM LIGT NEWRY NIET DOODGEWOON IN IERLAND?

Op het “Festival van de vriendschap”, het internationaal folklorefestival dat van 11 tot 17 augustus jl. door de volkskunstgroepen “De Eglantier” uit Heule en “De Marliere” uit Bissegem werd georganiseerd, stond de “Curran-Fegan School of Irish Dancing” op het podium. Dinsdagavond 18 augustus kon men dezelfde groep gaan toejuichen tijdens de “Festivalavond” van vkg. “Reynout” te Dendermonde.

De “Curran-Fegan School” heeft als thuisadres het stadje Newry in Noord-Ierland in de County Down. Toch treden ze bewust op onder de Ierse vlag. Zij zijn officieel staatsburgers van het Verenigd Koninkrijk. Hun munt is de Pond Sterling en hun autokenteken is GB. Jongere mensen vragen ons soms waarom een stuk van het Ierse eiland tot het Verenigd Koninkrijk behoort. Anders geformuleerd: Waarom ligt Newry niet doodgewoon in Ierland? Ter informatie van onze – zoals gezegd meestal jongere – lezers, volgt hier een beknopt antwoord op deze vraag.

Alhoewel het hele eiland tot de “Government of Ireland Act” (1920) behoort, een ontwerp van de Britse premier Lloyd George, en eeuwenlang een gemeenschappelijke geschiedenis had, is datzelfde eiland vanaf dat jaar gescheiden in een Iers “Éyre” en een Brits “Northern Ireland”. Het bestaan van een staatsgrens tussen de 26 Ierse en de 6 Noord-Ierse graafschappen (plus twee zgn. county boroughs Belfast en Londonderry) wordt sindsdien hard betwist en even hard verdedigd door de twee bevolkingsgroepen die in Noord-Ierland soms lijnrecht tegenover elkaar staan.

De Engelse overheersing van het Ierse eiland begon in 1155, toen paus Adrianus IV aan de Engelse koning Hendrik II de bulle “Laudabiliter” – de echtheid ervan wordt door sommigen betwist – verleende en deze zodoende een motief had om zich meester te maken van Ierland, dat tot 1541 aan de Engelse kroon verbonden bleef. Verliepen deze vier eeuwen wanordelijk, de eeuwen nadien verliepen zo mogelijk nog heel wat wanordelijker. Een en

ander in enkele paragrafen samenvatten, is niet doenbaar. Laten we er ons toe beperken te zeggen dat de Engelse hegemonie door grote delen van de Ierse (katholieke) bevolking nooit aanvaard werd, o.a. omdat het maatschappelijk evenwicht in de Ierse maatschappij in steeds grotere mate verstoord werd door protestantse immigranten. Hun groeiend overwicht drong de oorspronkelijk katholieke bevolking inderdaad steeds verder in een politieke en sociale minderheids-positie. In de 18de eeuw bv. was het Iers Parlement zelfs uitsluitend uit niet-katholieken samengesteld.

Alhoewel deze discriminatie nadien voor een groot deel opgeheven werd, waren de betrekkingen met Groot-Britannië toch onherstelbaar verziekt, wat uiteindelijk leidde tot de zgn. Paasopstand van 23 april 1916 en in 1920 tot de “Government of Ireland Act” waarmee we deze bijdrage begonnen zijn. De daarin voorziene splitsing van het eiland was een feit. Ierland ging zijn eigen weg. Noord-Ierland daarentegen leek veeleer in een doodlopend straatje te zitten.

We nodigen vanzelfsprekend geen Noord-Ierse groepen uit om ons zegje te kunnen doen over de politieke tegenstellingen die de maatschappij daar straks een eeuw lang verscheurend onleefbaar maken. Maar rekening houden met de plaatselijke gevoeligheden kan toch nooit kwaad. Daarom nog deze paragraaf. Newry behoort tot de county (graafschap) Down. Een ander graafschap van Noord-Ierland is Derry (volgens de enen) of Londonderry (volgens de anderen). Wat is het verschil? De vorm Derry, zowel voor de stad als voor het graafschap, wordt gebruikt door de Ierse nationalist (niet noodzakelijk synoniem voor IRA-aanhangers) en de vorm Londonderry krijgt de voorkeur bij de Ierse Unionisten. Als uw gesprekspartner het dus heeft over Derry of over Londonderry, weet U nu ook waarom.

Johan van Breda

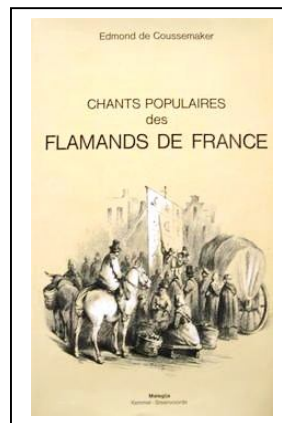
De “Curran-Fegan School of Irish Dancing”.

DE LIEDBOEKEN – In onze reeks bijdragen over de liedboeken uit de 19de eeuw verschenen reeds de bundels van Florimond van Duyse, van Jan Frans Willems, van Ferdinand Snellaert en van Jan Bols. In deze reeks hoort vanzelfsprekend ook Edmond de Coussemaker thuis met zijn in 1856 te Gent uitgegeven “**Chants populaires des Flamands de France**”. (*)

Wie was deze Edmond de Coussemaker? Deze voor de heropleving van het Vlaams karakter van Frans-Vlaanderen – met zijn volle naam Charles Edmond Henri de Coussemaker – belangrijk figuur werd geboren te Belle op 19 april 1805 en overleed te Rijsel op 10 januari 1876. Na humaniorastudies in zijn geboortestad en in Dowaaï, studeerde hij rechten in Parijs, waar hij ook een muzikale opleiding kreeg. Zijn beroepsloopbaan bracht hem, eerst als vrederechter in Belle en in Sint-Winoksbergen, nadien als rechter in Hazebroek, Duinkerke en Rijsel. Van 1849 tot aan zijn overlijden in 1876 was hij ‘conseiller général’ van het kanton Broekburg.

Om zijn belang voor Frans-Vlaanderen te omschrijven, citeren we Luc Verbeke (**): “Op vele terreinen was De Coussemaker in het Frans-Vlaanderen van de 19de eeuw een man van uitzonderlijke betekenis. Zijn hele leven was hij zeer bedrijvig als organisator, musicus, musicoloog, historicus, filoloog en folklorist. Bij ons is hij vooral bekend om zijn prachtige verzameling oude volksliederen “Chants populaires des Flamands de France”. (...) De Coussemaker leefde in een tijd dat men in Frans-Vlaanderen in de huiselijke kring en methet gewone volk Nederlands sprak, maar het Frans als cultuurtaal beschouwde en gebruikte.”

De Coussemaker was in 1853, het jaar waarin het gebruik van het Nederlands in het onderwijs door de Academische Raad van het Département du Nord uitdrukkelijk verboden werd, medestichter van het “Comité flamand de France”, waarvan hij tot 1876 voorzitter was. “In die functie”, we citeren nogmaals Luc Verbeke, “was hij niet in de eerste plaats een strijdersfiguur, maar iemand die zijn grote invloed gebruikte om te pleiten voor het behoud en de studie van de Vlaamse cultuur.”

Om nog even terug te keren naar zijn “Chants populaires ...”, deze verzameling door hemzelf opgetekende liederen zijn sindsdien gemeengoed geworden in het Nederlands taalgebied, ook waar men het minder zou verwachten. Zo gebruikte Harry Reyntjens in het trage gedeelte van zijn ondertussen ongemeen populair geworden volksdans “Zottenkermis” het lied “Warme garnars”, een lied van de jonge garnalenverkoopsters uit de streek van Duinkerke. (Cw)

(*) Volledige titel: “Chants populaires des Flamands de France recueillis et publiés avec les mélodies originales, une traduction Française et des notes.” In 1976 verscheen een heruitgave door de werkgroep Malegijs, Kemmel-Steenvoorde.

(**) Nieuwe Encyclopedie van de Vlaamse Beweging, p. 812. Uitg. Lannoo, 1998.

Wilfried VERCAMMEN

Stationsstraat 278 - 1770 Liedekerke

communicatietrainingen - gesprekstechnieken - assertiviteit - omgaan met agressie

uit **W**arme **V**riendschap voor
VVKB

Tel. & Fax: 053 66 76 33 / Gsm: 0475 66 46 47 / E-mail: w.vercammen@proximus.be

UIT SYMPATHIE

UIT SYMPATHIE

SPROKKELIINGEN

♣ **DE CONFRERIE VAN DE VRIENDEN VAN DE EUROPEADE** - In de marge van de Europeade in Klaipeda ontving Eddy Picavet (Lokeren) het ereteken en diploma als “lid van de Confrerie van de Vrienden van de Europeade” om zijn jarenlange belangstelling in woord en daad. Hij vervoegt daarmee de reeks met aan Vlaamse zijde o.a. Liliane Blereau (Edegem), Iris Gevernois (Herentals), Ivo en Roza Dox (Niel), Vera Versieck (Edegem), Hermine Segers (Kontich), Herman Suykerbuyk (Essen), Jeanne Vanfraechem (Herent), Hector Van Oevelen (Kruibeke), Greet Hermans (Deurne), Piet Jacobs (Mortsel), Eric Verresen (Dendermonde) en Frans De Bie (Deurne).

♣ **BELEIDSPLANNEN** – Op 31 januari van dit jaar had in Antwerpen “De Grote Ontmoeting Nederland-Vlaanderen” plaats, georganiseerd door de Commissie Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland. Uit de aanbevelingen, waarvan de Nieuwsbrief van de Commissie (nummer van april-mei-juni 2009) verslag uitbracht, citeren we een paar paragrafen betreffende het thema “Cultuurmanagement”:

“Dikke beleidsplannen leveren in de meeste gevallen geen evenredige meerwaarde op en gaan ten koste van flexibiliteit, transparantie en alertheid die het beheer van culturele instellingen vandaag de dag vraagt. De energie, de tijd en het geld die het tegemoetkomen aan de steeds grotere bureaucratisering vraagt, kunnen beter voor een grotere artisticeit en creativiteit en een scherpere programmering worden ingezet.

Kunstenaars en culturele instellingen moeten meer bestuurlijke, fysieke en financiële ruimte krijgen.”

♣ **DE “KURISCHE NEHRUNG”** - De Kurische Nehrung is een smalle landtong, die 98 km lang is waarvan 52 km in Litouwen (van Klaipeda tot Nida) ligt en 46 km (van Morskoe tot Zelenogradsk, het vroegere Cranz) in de Russische enclave Kaliningrad, het gebied rond het vroegere Königsberg. Aan de ene kant ligt de Oostzee en aan de andere kant een binnenzee, het Kurische Haff.

Het gebied maakt vele eeuwen deel uit van Oost-Pruissen. In Nida (Duits: Nidden) bevindt zich het zomerhuis van Thomas Mann. Nadat deze in 1929 de Nobelprijs had gekregen, liet hij er een huis bouwen hoog op een duin met uitzicht op het haf, in de

traditionele blauwe kleur van de visserhuizen daar. Drie zomers slechts kon hij er gebruik van maken. Hij werkte er aan “Jozef und seine Brüder”. Toen kwam Hitler aan de macht en werd het geconfisqueerd. Litouwse intellectuelen wisten het te conserveren en nu is het een cultureel centrum en museum.

Het schiereiland heeft nog altijd een vriendelijke authentieke sfeer. Er zijn maar enkele hotels en verder kun je er kamers huren. Veel huizen aan de kust hebben rookhuisjes in hun achtertuin staan waar vis in wordt gerookt. Het is een natuurgebied met veel vogels en zandduinen.

Verschillende Vlaamse groepen – naast andere natuurlijk – bezochten deze zomer tijdens de Europeade de Kurische Nehrung. Wie de geschiedenis van deze landtong wil lezen, kunnen we een boek bijzonder hartelijk aanbevelen: “Die Kurische Nehrung – Die alte Poststraße Europas” van de Litouwse historica Nijolė Strakauskaitė. Het boek ligt niet direct in uw boekhandel, maar ze kunnen het wel bestellen. Daarom deze info: Uitg. Leidykla – ISBN 9986-31-177-2.

♣ **EUROPEADE 2011** - Zoals we reeds meedeelden in ons nummer van mei-juni j.l., ziet Tallinn in Estland zich in de onmogelijkheid de Europeade 2011 binnen haar muren te organiseren. De huidige economische toestand laat zulks niet toe, zo bevestigt het bestuur van de Estse hoofdstad. Zou de economische toestand in de toekomst verbeteren, komt Tallinn voor een later jaar graag op haar beslissing terug. Positief nieuws is dan toch dat Tartu, de tweede grootste stad in Estland, belangstelling heeft om Europeadestad te worden.

♣ **ARCHIEF VAN WIJLEN RENAAT VAN CRAENENBROECK** – Het archief van RvC verhuist van Leuven naar Lokeren. De netjes geïnventariseerde collectie bevat boeken en tijdschriften over volksdans en vendelzwaaien, over volksmuziek, volkssporten en volksgebruiken, over mythen en sagen. De stukken behandelen vooral het huidige Europa van de zeventwintig, van Portugal tot de Baltische staten, van Griekenland tot Schotland en van Italië tot Lapland. Belangstellenden contacteren vooraf het IVV-secretariaat, Markt 40 bus 4, 9160 Lokeren. Tel. 0476/35 59 76. E-post: secretariaat@instituutvlaamsevolkskunst.be.

♣ **MEDEWERKING GEVRAAGD** – De rubriek “Sprokkelingen” is er op de allereerste plaats voor U, lezers. Nieuws in de rand, wetenswaardigheden, vragen, suggesties, het vindt in deze rubriek allemaal wel een plaatsje. U zoekt een (oude) publicatie? U zoekt bladmuziek of de beschrijving van een of andere dans? Of informatie over vendelfiguren? Deel het ons gerust mee. Wij zullen uw berichtje, uw suggestie, uw vraag zeer graag publiceren. Doen dus!

Van 1837 tot 1846 verscheen te Gent, onder redactie van Jan Frans Willems, een filologisch en historisch tijdschrift met een nogal lange naam: “Belgisch Museum voor de Nederduitsche tael- en letterkunde en de geschiedenis des vaderlands.” Men kon er bijdragen lezen over taal, spelling, spraakkunst en dialecten, toneel en folklore, en vooral onuitgegeven Middelnederlandse literaire en ambtelijke teksten. Er verscheen elk jaar één nummer en het tijdschrift verdween met het overlijden van Jan Frans Willems.

In het laatste nummer (p. 345-363) verscheen een bijdrage van dr. Ferdinand Snellaert onder de titel “Wael en Vlaming”. Alhoewel we eerlijkheidshalve meteen zeggen dat we over dat stuk niet overdreven geestdriftig zijn, gebiedt diezelfde eerlijkheid ons toch te zeggen dat het artikel ook een aantal behartenswaardige uitspraken bevat. Eén daarvan is deze: “Wie my niet verdrukt, zal my de middelen aen de hand geven om volgens myn eigene natuer my te ontwikkelen.”

VRIJHEID ZOALS WIJ DAT VERSTAAN

De auteur dacht hierbij zowel aan het Vlaams individu als aan de hele Vlaamse volksgemeenschap. In dat laatste geval had hij onbewust het sociologisch begrip “groepering” op het oog en daarover willen we het in deze opinie-bijdrage hebben.

Groepen en groeperingen, collectiviteiten en sociale categorieën, het zijn begrippen waarover binnen de sociologie vele, kleinere en grotere, meningsverschillen bestaan, op de allereerste plaats dan wat betreft de precieze omschrijving. Hiervoor wordt veel beroep gedaan op een studie van R.K. Merton uit 1957, wat Van Doorn en Lammers in 1959 toeliet hiervan volgende samenvatting te maken: “*Collectiviteiten* zijn groeperingen, waarvan de leden solidair zijn ten opzichte van elkaar op grond van gemeenschappelijke waarden. *Groepen* zijn steeds ook collectiviteiten, maar tussen de leden vinden bovendien processen van interactie plaats. *Sociale categorieën* tenslotte ontbreekt het zowel aan interactie als aan gemeenschappelijke cultuur.” (*)

Het ligt voor de hand dat de **groepen** uit deze classificatie zeer belangrijke bouwstenen zijn voor het reilen en zeilen van het maatschappelijk leven, ook en vooral wat betreft het socio-cultureel verenigingsleven.

En alhoewel deze definities van Merton niet algemeen aanvaard zijn en zelfs problemen geven bij de praktische toepassing ervan op maatschappelijke structuren, als men er het begrip “interactie” bij betreft, heeft men meteen meer bruikbare begrippen. Een locale volkskunstgroep is dan een groepering waarbinnen de leden

directe sociale betrekkingen onderhouden omdat ze voortdurend met elkaar in contact staan. Een federatie als de Vlaamse Volkskunstbeweging is dan een groepering waarvan de leden *indirecte sociale contacten* onderhouden ten aanzien van de doelstellingen waarvoor ze zowel op lokaal als op bovenlocaal plan lid van de respectievelijke structuren geworden zijn.

Onze stelling laat zich daarom meteen als volgt omschrijven: Als de noden en wensen van het individu de uitgangspunten zijn bij de opbouw van de maatschappij en van die opbouw in feite de sociale wetgeving uitmaken, leveren de lokale groepen en de door deze groepen spontaan en vrij opgerichte federaties de as die centraal moet staan bij de opbouw van socio-culturele structuren in de maatschappij.

De al dan niet subsidiërende overheid moet aan de zijlijn blijven staan en in geen geval kunnen aan het verenigingsleven eenheidsstructuren opgedrongen worden die in de dagdagelijkse praktijk een aantasting zijn, van meet af aan of na verloop van tijd, van de grondwettelijke vrijheden van meningsuiting en van vereniging. Het verbalisme waarmee overal ter wereld eenheidsstructuren aangeprezen worden, moet trouwens in de meeste gevallen enkel de ware bedoelingen verbergen van de machthebbers en die bedoelingen staan doorgaans haaks op wat wij democratie noemen.

De beide hierboven vermelde vormen van groeperingen – lokale groepen en vrij opgerichte federaties – zijn en blijven in een democratische samenleving de kaders waarbinnen het menselijk gedrag, noden, wensen enzovoort, zich primair kunnen ontwikkelen en vorm kunnen krijgen. Zij en zij alleen zijn aangepast en in overeenstemming met de menselijke natuur en geaardheid. Zij zijn dus de bouwstenen van de maatschappelijke orde zoals wij die wensen, omdat alleen deze orde verenigbaar is met wat wij onder vrijheid verstaan.

Johan van Breda

(*) J.A.A. van Doorn en C.J. Lammers, “Moderne Sociologie”, Aula-boeken, uitg. Het Spectrum. Pagina 150.

Volkskunst is als het kantwerk rond een natie. De ziel van een volk wordt zichtbaar in zijn dansen, hoorbaar in zijn muziek. Het vuur in een volk krijgt vorm als vlamme de vaandels de ijle lucht doorklieven. De geest van een volk weerspiegelt zich in de ernst en de humor binnen oude en nieuwe volksgebruiken.

De volkeren in Europa moeten zich vast verenigen rond hun nationale verscheidenheden, om grenzen niet langer grenzen, maar raaklijnen te laten worden.